

Věc: oponentní posudek disertační práce JUDr. Adama Jareše

Téma disertační práce : **SMLOUVA PODEPSANÁ ELEKTRONICKÝM PODPISEM**

1. Jmenování

Oponentem disertační práce jsem byl jmenován rozhodnutím děkana Fakulty právnické ZČU JUDr. et PhDr. Stanislava Balíka, Ph.D. ze dne 13.6.2022 . Jmenování jsem přijal.

2. Zhodnocení významu disertační práce pro obor

Disertační práce si klade za cíl potvrdit či vyvrátit hypotézu „*S ohledem na lepší vymahatelnost a právní jistotu je vhodnější uzavřít smlouvy prostřednictvím vlastnoručně podepsané listiny, než ji uzavřít prostřednictvím elektronického prostředku a podepsat ji elektronicky*“.

Tato hypotéza se sice zdá být poměrně jednoduše potvrditelná či vyvratitelná, nicméně si jistě zaslouží zevrubné zpracování, které zatím v odborné literatuře chybí. Za poněkud problematické považuji, že cíl byl stanoven jako jednoznačné potvrzení či vyvrácení stanovené hypotézy, ačkoliv bylo dost pravděpodobné, že výsledkem analýzy v rámci disertační práce bude zjištění ne zcela kategorické, tj. že hypotéza nebude ani jednoznačně vyvrácena, ani jednoznačně potvrzena.

Práce bere v úvahu všechny relevantní aspekty problému, takže vznikl beze sporu hodnotný příspěvek k odborné literatuře v oboru. Souborných analýz je v oboru skutečně málo a

s ohledem na to, že většina odborných pojednání se zabývá spíše úzce vymezenými úseky právní problematiky, je každá komplexnější práce vítána.

3. Vyjádření k postupu řešení problému, použitým metodám a splnění určeného cíle

Zpracovatel disertační práce k problému přistoupil velmi systematicky. Postupoval od analýzy současné právní úpravy právních jednání, institutu oferty a akceptace, přes úpravu elektronické kontraktace a problematiku distančního podepisování elektronickými prostředky. Následuje analýza současné právní úpravy elektronické kontraktace a zodpovězení otázky, zda právní úprava neklade elektronické kontraktaci nepřiměřené překážky a konfrontace každodenní praxe s rozhodovací praxí soudů.

Za velmi pozitivní lze považovat, že zpracovatel odolal obvyklému pokušení prezentovat notoriety široce a s nadšením objevitele – obecné informace a závěry jsou prezentovány v míře, která je nezbytná, ale nikoliv přehnaná. Práce proto není zatížena zbytečným informačním balastem, takže působí seriózně.

Z metod byla použita jak metoda analytická (resp. deskriptivně-analytická), tak pragmatická. Obě metody byly použity přiměřeně a korektně, autor postupoval od obecných otázek ke konkrétním. Použití obou metod je třeba ocenit především proto, že zkoumaný problém je zkoumán odlišným způsobem. Bohaté rešerše byly provedeny velmi pečlivě a citace z odborné literatury domácí i zahraniční byly voleny promyšleně a ku prospěchu věci. Je třeba ocenit zejména využití zahraničních zdrojů.

V části 2 „*Právní jednání a smlouva*“ zpracovatel vyhodnotil danou problematiku v dostatečné šíři. Dílčí závěr je korektní a odpovídá prezentované argumentaci.

V části 3 „*Písemná forma právního jednání učiněná elektronickými prostředky*“ zpracovatel vyhodnotil nejen zachování písemné formy, ale i její naplnění bez elektronického podpisu, problematiku datových schránek jak obecně, tak z hlediska soukromoprávního využití datových schránek a souvislost s užitím elektronického podpisu. Dílčí závěr zcela správný.

V části 4 „*Elektronický podpis*“ je analyzován jak z hlediska nařízení eIDAS a všech jeho úrovní, z hlediska distančního podepisování, problematika elektronických pečetí a časového razítka,

úředně ověřený elektronický podpis ale i varianty jako je naskenovaný vlastnoruční podpis, dynamicky biometrický podpis, click-wrap a click-through a možné využití bankovní identity (BankID). Dílčí závěr zcela správný.

Část 5 „Elektronické důkazy civilním procesu a rozhodovací praxe“ je část, která se zdá téma poněkud zbytečně rozšiřovat, nicméně s ohledem na to, že elektronicky podepsaná smlouva je v řadě soudních i rozhodčích sporů zcela klíčovým důkazem, je třeba konstatovat, že tato analýza je naopak pro celou práci velmi přínosná. Na druhou stranu je třeba říci, že zpracovatel sice brilantně zpracoval rozhodovací praxi v ČR, ale pomínil problematiku elektronického dokazování v přeshraničních sporech a poměrně rozsáhlou aktivitu v oblasti Evropské legislativy a připravovaných mezinárodních dohod o jednotných standardech při přeshraničním elektronickém dokazování. Přesto, že by to závěry, ke kterým došel patrně neovlivnilo, určitě by to práci obohatilo. Dílčí závěr je správný.

Část 6 „Srovnání vlastnoručně a elektronicky podepsané smlouvy“ je vlastně jádrem celé práce a z hlediska cíle a závěru, který byl formulován. Je zpracován korektně a s ohledem na současný stav technologie lze říci i vyčerpávající; dílčí závěr je správný.

V části 7 je formulován závěr celé práce a chceme-li zhodnotit, zda práce splnila určený cíl, je odpověď poněkud složitější. Autor si stanovil za cíl buď potvrdit či vyvrátit určenou hypotézu. Závěr práce však zní *„uvedenou hypotézu tedy nelze bez dalších souvislostí uspokojivě obecně potvrdit ani vyvrátit pro všechny typy a úrovně elektronického podpisu, Bude vždy třeba vzít v úvahu konkrétní úroveň či typ elektronického podpisu v kontextu konkrétních skutkových okolností.“* Z přísně formálního hlediska se tedy zdá, že určený cíl (tedy vyvrátit či potvrdit hypotézu) splněn nebyl. Na druhou stranu jsou ale závěry práce nejen zcela poctivé, ale také velmi solidně odůvodněné. Považuji to tedy spíše jako drobnou neprozíravost při formulaci cíle disertační práce, nikoliv jako nesplnění cílů disertační práce.

4. Stanovisko k výsledkům disertační práce a k původnímu konkrétnímu přínosu předkladatele disertační práce

Jak již bylo uvedeno, výsledky disertační práce formálně splněny nebyly, protože hypotéza nebyla ani jednoznačně vyvrácena ani potvrzena. Na druhou stranu závěr, že ani elektronicky

podepsaná ani vlastnoručně podepsaná smlouva nejsou jednoznačně výhodnější v každém případě je nepochybně korektní a poctivý a v podstatě – i když tak nebyl cíl formulován lze dovodit, že tímto závěrem byl cíl práce splněn.

Za mimořádný přínos oponent považuje, že jsou důvody vhodnosti a výhodnosti jednoznačně a velmi pečlivě uvedeny a formulovány, a to nikoliv odhadem a citem, ale v pečlivě formulované argumentační linii. Přesto, že výsledkem práce není nějaké překvapivé a objevné zjištění, je práce cenná z hlediska systematického shrnutí a zpracování celé argumentace.

5. Vyjádření k systematické, přehlednosti, formální úpravě a jazykové úrovni disertační práce

Práce je velmi přehledná, logicky a systematicky strukturovaná a vhodně členěná.

Formální úprava je vyhovující a jazyková úroveň je velmi dobrá. Text je psán srozumitelně, s odbornou erudicí a svižným a čtivým jazykem.

6. Vyjádření k publikacím studenta

Publikace studenta jak před započítáním doktorského studia, tak během něho jsou v přiměřeném počtu, ve známých a respektovaných odborných časopisech a na dobré úrovni.

7. Jednoznačné vyjádření oponenta, zda doporučuje či nedoporučuje disertační práci k obhajobě.

Disertační práci jednoznačně doporučuji k obhajobě. Považuji ji za výbornou.

V Praze dne 29. července 2022

JUDr. Martin Maisner, PhD. MCI Arb